

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра народної хореографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчальної роботи

“ _____ ” _____ 2019 року

ПРОГРАМА ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

КОСТЮМ ТА СЦЕНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТАНЦЮ

Освітня програма СУЧАСНА ХОРЕОГРАФІЯ
Освітня програма БАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЯ

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 024 Хореографія

Харків, 2019

Програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни «Костюм та сценічне оформлення танцю» галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 024 Хореографія освітньої програми Сучасна хореографія, освітньої програми Бальна хореографія – Х. ХДАК, 2019 – 33 с.

Затверджено радою факультету
хореографічного мистецтва
(протокол № 1 від 26.08.19 р.)

Рекомендовано кафедрою народної хореографії
(протокол № 1 від 23.08.19 р.)

Укладач:
старший викладач кафедри народної хореографії –
Курдупова Олена Миколаївна

© Харківська державна академія культури, 2019 рік

© Курдупова О. М., 2019 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Спеціальність 024 Хореографія Освітня програма Сучасна хореографія Бальна хореографія	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин -150		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
		52 год.	20 год.
		Семінарські	
		16 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		82 год.	126 год.
		Індивідуальні завдання: (контрольна робота)	
		Вид контролю: залік 4 сем.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,8	Ступінь: бакалавр		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 68/82

для заочної форми навчання — 24/126

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Костюм та сценічне оформлення танцю» є вибіркоким компонентом з циклу професійної підготовки бакалаврів. Цей курс є певним етапом у спеціальній підготовці бакалаврів, має важливе практичне значення для професійної діяльності. Має міждисциплінарні зв'язки з курсами «Мистецтво балетмейстера», «Народно-сценічний танець», «Український народний танець».

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення з історією костюму, з національним одягом ХІХ ст. окремих країн і народів, ознайомлення студентів із основними прийомами сучасної сценографії, формування практичних навичок по розробці та створенню ескізу танцювального костюму та ескізу оформлення сцени.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

- здатність аналізувати історичний та національний одяг, тобто визначати характерні особливості силуету фігури, крою деталей, декору тощо;
- здатність реалізовувати просвітницькі проекти з метою популяризації національного одягу, як частину матеріальної та духовної культури народу, в широких верствах суспільства;
- здатність здійснювати на достатньому художньому рівні ескізи танцювальних костюмів, зберігаючи важливі національні характеристики народного вбрання та характерні риси історичного одягу;
- здатність самостійно вивчати особливості народних костюмів та сценічних танцювальних костюмів.

Програмні результати навчання:

- демонструвати знання, набуті в процесі навчання, щодо особливостей історичних та національних костюмів різних країн;
- уміти розробляти ескізи танцювальних костюмів;
- уміти аналізувати історичні та народні костюми, тобто знаходити характерні особливості силуету фігури, крою деталей, декору тощо;
- застосовувати теоретичні знання основних прийомів сценографії при виконанні практичних завдань з дисципліни «Мистецтво балетмейстера»;
- стилізувати історичний, народний та сучасний побутовий одяг для створення сценічного варіанту танцювального костюму;
- мати навички аналізу та визначення декораційних систем та декораційних прийомів.

Передумови для вивчення:

- мати особистий досвід використання сценічних костюмів для танцювального мистецтва;
- виявляти зацікавленість до народної творчості;
- виявляти обізнаність з термінологією та обладнання сценічного приміщення.

Критерії оцінювання:

- визначати основні загальні характеристики історичного та народного костюму;
- визначати приналежність зображення національного одягу до певного регіону України;
- вміти аналізувати історичні та народні костюми, тобто знаходити характерні особливості силуету фігури, крою деталей, декору тощо;
- визначати приналежність зображення національного одягу до певної країни;
- вміти створювати ескізи танцювальних костюмів та ескізи оформлення сцени для хореографічних вистав;
- демонструвати навички аналізу та визначення декораційних систем та декораційних прийомів.
- специфіку виготовлення танцювальних костюмів в залежності від виду хореографічного мистецтва;
- виразні засоби (компоненти) костюму та правила об'єднання компонентів костюму в композицію;

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімального порогового рівня – 60 балів.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Історичний костюм

Тема 1. Костюм Давнього Єгипту

Характеристика давньоєгипетської цивілізації. Естетичний ідеал часу.

Особливості костюму фараона, його дружини, сановників і жреців. Костюм селянина, городянина, раба. Особливості крою давньоєгипетського одягу.

Символіка і асоціації в кольорі, ювелірних прикрасах, рангові та сакральні знаки в одязі.

Зачіски та макіяж. Способи фарбування і завивки волосся. Декоративна та лікувальна косметика в Древньому Єгипті. Особливості форми взуття.

Тема 2. Костюм Давньої Греції та Давнього Риму

Характеристика Давньогрецької цивілізації. Моральний та естетичний ідеал стародавніх греків.

Еллінське уявлення про прекрасне. Грецький костюм як втілене поняття про гармонію. Основні принципи грецької одягу. Мистецтво драпірування одягу.

Схожість основ жіночого та чоловічого одягу. Хітон, гиматий, пеплос, хламіда. Обладунки воїнів. Символіка кольору в одязі. Оздоблення орнаментом.

Зачіска. Особливе ставлення до волосся. Різні технології догляду за волоссям. Поява перших професійних перукарів.

Головні убори, ювелірні прикраси і взуття.

Косметичні засоби, ароматичні речовини. Особливості макіяжу.

Характеристика римської цивілізації.

Тога - споконвічно римська одяг. Офіційний костюм. Костюм воїнів. Значення пластики тіла в костюмі. Вплив на римську одяг форм костюмів підкорених народів. Плащ, каракал, штани. Пояс. Символіка кольору в одязі. Відзнаки в одязі - смуги.

Основа чоловічого римського костюма - туніка і тога.

Основа жіночого римського костюма - туніка і стола.

Особливості ювелірних прикрас.

Догляд за волоссям. Жіночі та чоловічі зачіски. Головні убори. Вінок.

Косметичні засоби, ароматичні засоби, парфуми. Декоративна і медична косметика

Семінарське заняття: Костюм народів Давнього Світу – денне відділення – 1 год.

Тема 3. Костюм Західної Європи епохи середньовіччя

Характеристика культури епохи. Моральний та естетичний ідеал епохи. Природно-кліматичні умови держав раннього середньовіччя.

Крій - основа одягу романського періоду. Якість і колір тканин як градація соціальних відмінностей.

Чоловічий костюм. Плащ. Туніка, каміза, кота, штани. Головні убори. Зачіска. Довге волосся. Взуття. Ювелірні вироби. Зброя. Обладунки та герб.

Жіночий костюм. Облягає тіло форма. Закриті сукні-туніки. Завищена лінія талії. Декоровані рукава. S-подібний силует. Плащі. Головні убори. Прикраси. Зачіски та макіяж. Магія волосся. Взуття.

Готика - загальна мова в мистецтві. Архітектура. Зростання міської культури. Хрестові походи. Лицарство і культ прекрасної дами. Поезія.

Готичний стиль в одязі. Ефектний, примхливий, складний, багато декорований. Складнийрій. Зшитий одяг. Поява вшивних рукавів. Формування національних

особливостей в одязі. Подальший розвиток різноманітних форм одягу. Формування поняття «костюм». Зміна пропорцій костюма.

Чоловічі і жіночі головні убори. Зачіска і макіяж. Косметика. Особливості взуття

Тема 4. Костюм Західної Європи епохи Відродження

Костюм Італійського Відродження. Вплив ідеалів античності - природність і пропорційність.

Чоловічий костюм. Відповідність костюма віку. Костюм молодій людині - костюм-кафтан, обтяжні штани, маленькі шапочки. Костюм літньої людини і інтелігенції - просторий плащ з вшитими рукавами, панчохи трико, штани, чоботи. «Плащ вченого» - символ інтелектуалізації суспільства. Зачіска і головні убори. Взуття. Ювелірні прикраси.

Жіночий костюм. Крій, силует, тканини, фактура, декор. Колірні поєднання. Плащ. Поява нових деталей костюма - віяла, маски, носовичок, муфта. Ліф і спідниця. Зачіска і головні убори. Особливості жіночих головних прикрас. Макіяж і косметика. Парфумерне і косметичне виробництво. Ювелірна справа.

Костюм Іспанського Відродження. Вплив мавританської культури. Національний характер і костюм. Строгість придворного етикету.

Чоловічий костюм. Костюм-броня. Одяг-футляр. Відхід від природних пропорцій. Жорстка каркасна форма. Велика кількість прикрас і вишивки золотом, сріблом, перлами, коштовним камінням. Елементи і деталі чоловічого одягу: сорочка, панчохи-штани, жилет, куртка, плащ. Військовий і мисливський костюм. Особливості комірв (мельницьки жорно). Рукавички. Головні убори та зачіска, борода, вуса. Взуття. Прикраси. Зброя.

Жіночий костюм. Видозміна тіла за допомогою одягу. Силует. Деталі жіночого костюма, декор та прикраси. Верхнє і нижнє плаття. Тканини. Комір-жорно. Рукавички, віяло і мереживна хустка. Зачіска і макіяж. Головні убори, мантилья, вуаль.

Тема 5. Західноєвропейський костюм XVII ст.

Характеристика культури епохи. Формування нового стилю. Розквіт абсолютної монархії. Законодавці моди - король, фаворитки, королівський двір.

Чоловічий костюм. Легкість і витонченість в костюмі. Світлі тони. Яскраві акценти. Мереживна сорочка. Поява куртки-камзола. Плащ, викроєний у вигляді кола. Манто. Штани. Пояс. Перев'язь. Декоративні прикраси. Вишивка, бахрама. Ювелірні прикраси. Гудзики. Рукавички. Головні убори. Капелюх, прикрашений страусовим пір'ям.

Чоловіча мода при дворі Людовика XIV. Театральність способу життя. Стель бароко. Вплив особистості і смаку короля на модний одяг, «версальська мода». Витонченість і екстравагантність. Костюм як твір мистецтва. Декоративність і пишність, сувора підпорядкованість етикету. Новинки модного одягу - приспущена спідниця-штани (ренграв), кюлоти, кафтан. Поява накладних кишень. Чоловічі муфти. Шовк і мережива. Головні убори. Домашній одяг.

Жіночий костюм. Вплив на моду фавориток короля. Три періоди розвитку жіночої моди в XVII столітті. Складний, декоративно-витончений, надмірно розкішний костюм початку століття. Декольте. У другій половині століття - костюм легкий і витончений. В кінці століття в моду входить глухе плаття, мережива і стрічки практично не використовуються. Костюм підкреслює жіночу фігуру. Тканини дорогі насичених темних тонів. Кілька спідниць. Ліф стягнуть китовим вусом. Часта зміна моди на зачіски. Розквіт косметики. Парфуми. Мушки. Шийні хустки і парасольки.

Тема 6. Західноєвропейський костюм XVIII ст.

Зміна стилю. Рококо. Характеристика епохи. Моральний та естетичний ідеал. Франція - центр європейської моди і творець нових форм костюма. Культ жіночності, чуттєвості і вишуканості.

Зникнення з чоловічого костюма рис мужності. Костюм один для всіх вікових груп. Зближення рис чоловіки і жінки. Зніженість і штучність. Завужені елементів чоловічого костюма - сюртука, панталонів, сорочки. Біла мереживна сорочка, світлі панчохи. Популярні кольори: темно-червоний, золотистий, світло-коричневий. Поява трикутних і двокутних капелюхів. Взуття. Косметика, парфумерія, макіяж. Прикраси. Ювелірні вироби.

У жіночому одязі – жіноче плаття на п'яти рядах обручів - панье. Глибоке декольте, оброблене мереживом. Поява нової форми суконь. Одяг для зими. Муфти. Деталі одягу і доповнення: косинки, шовкові панчохи шиті золотом і сріблом, маленькі декоративні капелюшки, порцелянові брошки-букетики, годинник на ланцюжку, віяла, табакерки, лорнет, сумочки, рукавички, накладні брови. Складний грим. Зміна зачісок протягом доби рококо від простої до дуже високої і складної. Колір в костюмі. Домашній одяг. Пеньюар. Нижня спідниця «котильйон». Косметика, образ порцелянкової ляльки, грим, макіяж, парфумерія. Жіноче взуття.

Поява модних журналів, модних календарів, готових зразків костюма.

Семінарське заняття: Західноєвропейський костюм стилю бароко та рококо – денне відділення – 1 год.

Тема 7. Костюм Західної Європи першої половини XIX ст.

Характеристика епохи. Романтизм. Література, живопис, музика романтизму. Мода романтизму. Кульмінація романтизму в 20-30 роки XIX століття. Історизм - звернення до історичних стилів. Костюмовані бали. Деталі історичних і національних костюмів входять в моду на протигагу буржуазної посередності. Звернення до народних традицій і деталей народного костюма.

Моральний та естетичний ідеал. Крихіткість, мрійливість, чутливість, витончений смак і вишукані манери - новий ідеал жіночої краси. Бунтарі, мрійники, люди сильних пристрастей, трагічних долі, неординарні і виняткові особистості - ідеал чоловіка.

Стиль бідермейер в ці роки формується в середовищі буржуазії на протигагу романтизму. Моральний та естетичний ідеал - благополуччя і комфорт, поетизація побуту. Сім'я - ідеал епохи. Діти оголошені вищою метою шлюбу. Зародження дитячої моди. Інтелект, хитрість, життєва хватка і багатство.

Чоловічий костюм стриманий, однотонний і буденний. Принцип в чоловічій моді – простота і невибагливість. Комір, манжети, краватка стають самими помітними частинами чоловічого туалету. Зачіска. Головні убори. Взуття.

Жіночий костюм. Силует перекинутої чарки. Повернення до корсету і декольте. Моральний та естетичний ідеал жінки – простота, інтимність. Жінка осягає буржуазний чоловічий світ – поява костюма для бірж, для відвідування палати депутатів і наукових товариств. Розмежування нарядів. Сукня для візитів, бальна сукня, ранковий пеньюар, домашнє плаття, для прогулянок, вечірнє.

Нові типи дам і кавалерів 40-х років XIX століття.

Чоловік – екстравагантний, манери вишукані.

Жінка – емансипована, витончена, елегантна. У жіночу моду входять елементи чоловічого одягу – накрохмалений комірець, манжети з запонками, картузи і краватки.

Семінарське заняття: Костюм романтичного стилю – денне відділення – 1 год.

Тема 8. Костюм Західної Європи другої половини XIX ст.

Друге рококо. Характеристика епохи другої імперії. Прагнення до розкоші. Наслідування стилю рококо часу Марії Антуанетти. Моральні та естетичні ідеали епохи.

Жіночий костюм. Еклектика. У моду входять криноліни. Поява перших ательє, масового виробництва одягу і торгівлі модними аксесуарами. Поява анілінових барвників і механічного приводу до швейної машинки. Поява будинок моди і перших модельєрів.

Костюм як твір мистецтва з особистим підписом автора. Поняття «Від кутюр». Зміна форми криноліну. Поява пальто дипломат і довгої накидки без рукавів - ротонди, шалей, сукні для їзди верхи - амазонки. Залежність кольору від призначення костюму і віку. Поява дорожнього костюму, костюму для відвідування казино, гральних будинків і ресторанів. Ювелірні прикраси. Доповнення до костюму - рукавички, мітенки, сумочки, лорнети, парасольки, золоте мереживо. Макіяж. Зачіска. Взуття витончена на невисокому каблучці.

Чоловічий костюм. Перемога ділового стилю і елегантності. Ідеал часу – фінансист і політик. Представники богеми, художники, письменники і актори програють в боротьбі за право бути ідеалом. Поява візитки, пристібається комірив і манжет, манишок. Зникнення з повсякденного життя фрака. Сюртук і куртка. Основні доповнення до одягу – краватка, рукавички, капелюх, шарф і годинник. Зачіска. Перше гумове взуття.

Тема 9. Костюм епохи модерну – кінець XIX ст.-поч. XX ст.

Нові тенденції в житті. Залізниці, поява автомобілів, повітроплавальних апаратів, розвиток фотографії, поява кінематографа. Стиль модерн – новітній, сучасний. Основні риси стилю модерн.

Відкриття нових будинків моди. Панування модних салонів. Модельєр – творець моди і її законодавець.

Чоловічий костюм. Консервативність. Зміна деталей і силуету. Незмінність типу костюма – сюртук (піджак), штани, жилет, сорочка. Поява смокінга. Простота чоловічої зачіски. Використання бріоліну для збереження форми зачіски. Головні убори – циліндр, казанок, канотье. Доповнення костюму – тростину, монокль, краватка із золотою шпилькою, золота печатка на пальці, хусточка в верхній кишені сюртука. У моді російська розкіш.

Жіноча мода. Два напрямлення: перше – в руслі феміністського руху, друге – прихильність до образу витонченої світської дами. Вплив на костюм символізму. Поява жіночих спортивних костюмів і купальника. Прагнення до простоти і збереження рафінованої вишуканості. Зачіски та капелюхи. Макіяж. Демократизація моди. Російські сезони в Парижі та їх вплив на моду.

Перша світова війна. Післявоєнний період. Емансипація в моді. Практичне рівноправність. Жінка – активний учасник на ринку праці. Зміна морального і естетичного ідеалу. В моду входить запозичення деталей чоловічого костюму. Довжина спідниць піднімається вище коліна. Діловий стиль. Елегантність і епатаж. Коштовності замінює біжутерія. Рукавички, капелюхи, панчохи, сумочки, сонячні окуляри, хустки. Входить в моду манікюр. Коко Шанель. Надія Ламанова. Ельза Скіапареллі. Крістобаль Баленсиага.

Стиль Ар-деко – стиль декоративного європейського і американського мистецтва в 20-30 роки. Розквіт кінематографа. Вплив на стиль і моду зірок кінематографа. Грета Гарбо. Мері Пікфорд. Марлен Дітріх. Кларк Гейбл. Рудольфо Валентино. Віра Холодна. Любов Орлова.

Зміна зачісок і макіяжу. Поява хімічної завивки і перманенту. Поява бігуді.

Семінарське заняття: Костюм епохи модерн – денне відділення – 1 год.

Розділ 2. Народний костюм різних країн XIX ст.

Тема 10. Функції, класифікація та етнографічні ознаки народного костюму

Роль народного одягу в збереженні національних традицій. Чинники, що впливають на характер костюмів: природно-географічні умови, культурно-господарська та суспільна діяльність людини, тощо. Функції одягу та їхня історична динаміка: захисна, оберерегова, естетична, етнічна, соціальна, статевовікова. Класифікація традиційного одягу: залежно від статі людини; залежно від віку людини; залежно від розташування на тілі (натільний,

поясний, нагрудний одяг і т.д.); залежно від призначення (буденний, робочий, святковий, обрядовий). Композиційна особливість народного одягу - комплексність.

Складові частини костюму.

Тема 11. Народний костюм різних регіонів України

Традиційне народне вбрання Центрального регіону України. Базування народного костюму Середньої Наддніпряни на єдності рис, властивих культурі українського етносу в цілому. Характерні риси чоловічого та жіночого костюмів. Народний костюм Слобідського регіону України. Залежність одягу цього регіону від особливостей господарства: Слобожанщина у XIX ст. -промислово розвинений регіон. Вплив культури Росії на одяг Слобожанщини. Складові частини чоловічого та жіночого народного вбрання. Національний костюм мешканців Карпатського регіону на прикладі гуцульського традиційного вбрання. Стійке збереження в народному одязі архаїчних елементів. Особливості чоловічих та жіночих костюмів.

Тема 12. Російський народний костюм

Характерні риси чоловічого вбрання: розповсюдження одного типу основного комплексу одягу на більшості території Росії, особливості крою сорочок, нагрудний одяг, типи верхнього одягу, різноманітні головні убори. Комплекси жіночого вбрання та їх загальна характеристика: 1 комплекс - сорочка з сарафаном та головним убором кокошником (Північ Росії, окремі райони Центральної Росії); 2 комплекс - міський костюм «парочка».

Тема 13. Народний костюм Іспанії

Різновиди одягу різних областей Іспанії: характеристика костюмів давнього центру країни Леонсько - Кастильського району; одяг мешканців Піренейських гір та схожий з ним одяг Верхнього Арагону; традиційне вбрання Нижнього Арагону; костюми мешканців Південної Андалусії.

Тема 14. Традиційний циганський костюм

Особливості національного циганського одягу, викликані умовами образу життя, побуту та традицій. Вплив на циганський костюм національних традицій інших народів. Перевага в одязі яскравих кольорів. Загальні риси чоловічих та жіночих костюмів. Характерні металеві прикраси. Використання жінками шалей. Зачіски чоловіків та жінок.

Тема 15. Національний костюм Туреччини та Єгипту

Стійке збереження в народних костюмах цих країн архаїчних елементів. Вплив на характер костюмів особливостей кліматичних умов. Залежність народного одягу від релігійних норм. Характерні риси чоловічого вбрання. Особливості силуету жіночих костюмів. Оздоблення та прикраси. Характерні риси костюмів для виконання танцю «оріентал».

Тема 16. Народне вбрання країн Північної та Латинської Америки

Загальна характеристика національного одягу країн Північної та Латинської Америки: США - стиль кантрі, його характерні риси, одяг ковбоїв; Мексика - вплив на формування костюмів іспанської культури, особливості чоловічого одягу, характерний нагрудний та верхній одяг, традиційні головні убори, складові частини жіночого вбрання; Куба - особливості чоловічого та жіночого вбрання, традиційне використання певних кольорів в одязі; Бразилія - залежність форм одягу від особливостей клімату, традиційні карнавальні костюми, характерні прикраси та оздоблення.

Тема 17. Народний костюм різних країн XIX ст.

Тема розглядається на семінарському занятті № 3. Студенти готують доповіді про національне вбрання окремих країн. (див. «Методичні рекомендації до семінарських занять»).

Розділ 3. Сценічне оформлення хореографічної вистави

Тема 18. Сценографія та її роль в комплексі виразних засобів хореографічної вистави.

Значення сценографії для загального сприйняття глядачем хореографічної вистави. Видатні художники - сценографи та їх творчі роботи в балетному театрі (Л. Бакст, О. Бенуа, О. Головін, Б. Мессерер та інші).

Семінарське заняття: Сценографія хореографічних вистав – історія та сучасність.

Тема 19. Основні етапи розвитку театральної сцени та її обладнання.

Загальна характеристика обладнання та особливостей декораційного оформлення театральної сцени: грецького та римського театрів, середньовічного театру Європи, театру епохи Відродження, європейського театру XVII - XVIII ст., придворних та імператорських театрів Росії.

Тема 20. Обладнання та термінологія сучасної театральної сцени.

Розподіл театрального приміщення, розподіл сцени (портал, авансцена, ар'єрсцена, бокові «кишені», поняття про «плани» сцени); верхня сцена (робочі галереї, підйомні пристрої); нижня сцена (трюми, їх значення).

Освітлювальне обладнання сучасної сцени: класифікація освітлювальних приладів, верхнє освітлення сцени, нижнє освітлення, бокове освітлення, маскування освітлювальних приладів.

Декораційне оформлення сцени: види декорацій (м'які - одяг сцени, тверді - плоскі та об'ємні). Одяг сцени: типи (робочий, концертний), складові частини (завіса, бокові куліси, падури і т.д.).

Основні вимоги до технічного оснащення сучасної сцени. Правила техніки безпеки при роботі на сцені.

Тема 21. Основні правила сценічного оформлення хореографічного твору.

Специфіка сценографії для вистав хореографічного мистецтва: залежність оформлення від особливостей виразних засобів танцю. Складові елементи сценічного оформлення хореографічної постановки.

Основні прийоми сценографії. Залежність сценографії від виду танцювального мистецтва, від теми, ідеї хореографічного номеру, від хореографічного образу і т.д. Особливості декораційного оформлення: залежність від вимог танцювального мистецтва, від габаритів та обладнання сценічної площадки. Прийоми художнього освітлення хореографічної вистави: освітлення танцівників, одягу сцени, твердих декорацій, прозорих та напівпрозорих елементів декорацій, імітація природних явищ і світлових ефектів (вогнь, дощ, сніг і т.д.), застосування фото-, кіно- та відео проєкції. Принципи оформлення сценічних площадок різних типів: класична сцена - коробка, бальна зала, арена і т.д. Залежність сценічного оформлення від місця, що займає глядач, та відстані від сцени до зали для глядачів. Загальна характеристика прийомів оформлення сучасних форм сценічного мистецтва: концерт, гала-концерт, конкурс, фестиваль, шоу-програми.

Загальні правила виготовлення ескізу оформлення сценічної площадки - основні вимоги до ескізів, складові частини ескізів (див. додаток).

Розділ 4. Театральний та танцювальний костюм

Тема 22. Театральний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток.

Театральний костюм та його значення в створенні сценічного образу, складові частини театрального костюму. Вимоги до костюму: зручність, впізнаваність персонажу.

Загальна характеристика костюмів акторів театру від Давнього Світу до сучасності.

Роль костюму в античному театрі, характерне взуття та маски акторів Давньогрецького театру; відмінні риси, атрибути, символіка театрального костюму європейського середньовіччя, розквіт європейського театрального мистецтва епохи Відродження, вплив побутового одягу на костюм театральний; костюм акторів «Комедії дель арте»; костюми пасторальних та комедійних вистав Західної Європи XVII століття; театральний костюм стилю рококо XVIII століття; європейський театральний костюм XIX століття; роль російських художників «Світу Мистецтва» у реформуванні театрального костюму.

Видатні театральні художники В. Д. Поленов, В. В. Васнецов, І. І. Левитан, К. О. Коровін, В. А. Серов, М. О. Врубель, О. М. Бенуа, Л. С. Бакст, М. К. Рерих, І. Я. Білібін, П. В. Вільямс, В. Ф. Риндин, С. Б. Вірсаладзе та ін.

Тема 23. Танцювальний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток.

Костюм виконавців класичного танцю. Костюм танцівників балетних вистав Західної Європи XVII ст., костюм артистів балету у XVIII ст., реформи сценічних танцювальних костюмів Ж.-Ж. Новерра, костюми танцівників в балетах Ш. Дідло, І. Вальберха, балетний костюм епохи романтизму, М. Тальоні та хореографічний образ «Сильфіда», балетний костюм у виставах М. Петіпа, костюм артистів балету початку XX ст., роль художників «Світу мистецтва» у створенні нового типу танцювального костюму, костюми до балетних вистав «Російських сезонів», сучасний балетний костюм.

Костюм виконавців різних напрямків сучасної хореографії.

Особливості костюмів виконавців модерн танцю. Вплив творчої діяльності Рут Сен-Дені, Теда Шоуна, Марти Грехем та інших видатних хореографів на розвиток сценічних костюмів. Характерні риси сучасних костюмів виконавців модерн-джаз танцю. Залежність крою костюмів для модерн-джаз танцю від особливостей хореографічної лексики. Співпраця видатних балетмейстерів сучасної хореографії з відомими кутюр'є для створення танцювальних костюмів. Вплив модних тенденцій побутового одягу та молодіжної «вуличної моди» на сценічні костюми виконавців сучасного популярного танцю.

Костюм виконавців бального танцю.

Вимоги до костюмів виконавців спортивного бального танцю, прийняті Міжнародними організаціями конкурсних танців. Особливості силуету костюмів в залежності від групи танців. Характерні риси костюмів: для конкурсних танців, для концертних виступів. Правила сполучення чоловічого та жіночого костюмів (єдиний стиль, кольорове співвідношення, виразні елементи і т.п.).

Семінарське заняття: Танцювальний костюм різних видів хореографічного мистецтва

Тема 24. Композиція костюму.

Композиція костюму як з'єднання усіх його виразних засобів в художню ціле. Виразні засоби (компоненти) костюму:

- силует (форма): квадратний, прямокутний, трикутний, овальний та змішаний;
- лінії: горизонтальні, вертикальні, діагональні;
- пропорції: гармонійні, подібні, контрастні;
- тканина та її виразні засоби: малюнок, фактура, колір;
- колір: психофізіологічні якості кольору, символічне значення кольорів, залежність кольору одягу від моди певної епохи та національних традицій, підбір кольорів тканин в костюмах на основі тонального або контрастного сполучення;
- оздоблення;

- доповнення, їх значення для створення загальної завершеності костюму.

Правило «триєдності» в костюмі. Принципи створення композиції костюму.

Тема 25. Загальні принципи створення сценічного костюму для хореографічного мистецтва.

Танцювальний костюм, його значення в хореографічній виставі. Складові частини танцювального костюму. Специфіка костюмів для артистів хореографічного мистецтва, вимоги до виготовлення танцювального одягу та взуття.

Правила створення сценічного костюму: залежність костюму від виду хореографічного мистецтва, від хореографічного образу, від віку виконавців; використання сценічної стилізації, збереження історичної, стильової правдоподібності; особливості підбору кольорів та фактури тканин у зв'язку зі штучним освітленням і т.д. Грим, зачіска, прикраси та їх сполучення з костюмом. Реквізит, особливості виготовлення та використання. Сполучення танцювальних костюмів з декоративним та світловим оформленням сцени. Засоби зміни фігури танцівника за допомогою об'ємних деталей костюму та особливостей крою.

Правила експлуатації танцювального одягу та взуття.

Загальні правила виготовлення ескізу танцювального костюму - основні вимоги до ескізів, складові частини ескізів (див. додаток).

ДОДАТОК

Правила виготовлення ескізу танцювального костюму та ескізу оформлення сценічної площадки.

Кожному студенту необхідно підготувати 2 ескізи танцювальних костюмів. Студенти кафедри сучасної хореографії готують ескізи костюмів для виконання танцювальних номерів будь-якого напрямлення сучасної хореографії (1 ескіз – костюм на основі національного вбрання будь-якого народу світу або на основі історичного одягу періоду від Давнього Світу до поч. XX ст.; 2 ескіз – костюм для певного хореографічного образу. Основою для цього ескізу можуть стати, наприклад, художні образи літератури, кіно; абстрактні образи - «весна», «кохання», «доля», «вітер», тощо.) Студенти кафедри бальної хореографії готують ескізи для виконання танцювальних номерів бальної хореографії (1 ескіз - костюм на основі національного вбрання будь-якого народу світу або на основі історичного одягу періоду від Давнього Світу до поч. XX ст., або костюм для певного хореографічного образу для виконання концертного номеру «фрестайл»; 2 ескіз для конкурсної композиції зі спортивного бального танцю).

Ескізи костюмів можуть бути створені для виконавців будь-якого віку та статі. Можна розробити ескіз для одного виконавця або для двох (наприклад, чоловічий та жіночий костюми для виконання танцю самба).

Ескіз костюму до танцювального номеру виконується на стандартному аркуші формату А4 креслярського або малювального паперу фарбами, кольоровими олівцями або фломастерами.

В центрі аркуша необхідно розмістити зображення костюму (при необхідності не тільки вид попереду, але і вид позаду). Обов'язково малюються усі складові елементи костюму: одяг, взуття, зачіска, головний убір, грим, доповнення. При недостатності малювальних звичок такі елементи як взуття, зачіска, головний убір, грим, доповнення можуть бути означені схематично, або описані на другому аркуші.

На окремому аркуші треба намалювати усі деталі (кожну окремо) з яких складається одяг, а також ті, які формують зовнішній силует костюму, або знаходяться за основним одягом (корсет, каркас, нижня спідниця і т.д.).

Слід написати з якої тканини , або з якого іншого матеріалу (папір, поліетилен, тасьма і т.д.), буде виготовлятися кожна деталь одягу та кожний елемент костюму. Необхідно пояснити добір тканини, її якість, фактуру, малюнок. Поруч розміщуються зразки орнаменту у збільшеному масштабі та зазначаються види оздоблення.

Якщо ескіз костюму створений на основі національного або історичного, треба написати певні назви кожної деталі костюму, а також пояснити чим ескіз відрізняється від першоджерела (яка проведена стилізація костюму).

На окремому аркуші студент має указати : для якого виду хореографічного мистецтва створено ескіз танцювального костюму; для якого хореографічного образу; для якого віку виконавця.

Крім ескізів танцювальних костюмів кожному студенту необхідно підготувати 1 ескіз оформлення сценічної площадки. Цей ескіз має бути створений до того ж танцювального твору, що і один із ескізів костюму.

Ескіз оформлення сценічної площадки виконується на стандартному аркуші формату А4 креслярського або малювального паперу олівцями, фарбами або фломастерами.

Необхідно накреслити план сценічної площадки (вид попереду), схематично відобразити на ньому деталі оформлення: куліси, станки, декорації. На окремому аркуші слід написати: з яких матеріалів будуть виготовлені елементи оформлення.

3. Структура навчальної дисципліни

№	Назва розділів та тем	Денне відділення					Заочне відділення				
		Усьог год.	Ауд	Лек ц	Сем	Сам .р.	Усь огго д.	Ауд	Лек ц	Сем	Сам .р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Розділ 1 Історичний костюм											
1	Костюм Давнього Єгипту	5	2	2	-	3	5,5	0,5	0,5	-	5
2	Костюм Давньої Греції та Давнього Риму	6	3	2	1	3	5,5	0,5	0,5	-	5
3	Костюм Західної Європи епохи середньовіччя	5	2	2	-	3	5	1	1	-	4
4	Костюм Західної Європи епохи Відродження	5	2	2	-	3	5	1	1	-	4
5	Західноєвропейський костюм XVII ст.	5	2	2	-	3	5	1	1	-	4
6	Західноєвропейський костюм XVIII ст.	6	3	2	1	3	5	1	1	-	4
7	Костюм Західної Європи першої половини XIX ст.	6	3	2	1	3	5	1	1	-	4
8	Костюм Західної Європи другої половини XIX ст.	5	2	2	-	3	5	1	1	-	4
9	Костюм епохи модерну – кінець XIX ст.-поч. XX ст.	6	3	2	1	3	5	1	1	-	4
Разом		49	22	18	4	27	46	8	8	-	38

Розділ 2 Народний костюм різних країн XIX ст.											
10	Функції, класифікація та етнографічні ознаки народного костюму	5	2	2	-	3	4,5	0,5	0,5	-	4
11	Народний костюм різних регіонів України	7	4	4	-	3	8	2	2	-	6
12	Російський народний костюм	5	2	2	-	3	4,5	0,5	0,5	-	4
13	Національне вбрання Іспанії	5	2	2	-	3	4,5	0,5	0,5	-	4
14	Традиційний циганський костюм	5	2	2	-	3	4,5	0,5	0,5	--	4
15	Національний костюм Туреччини та Єгипту	5	2	2	-	3	6	1	1	-	5
16	Народний костюм країн Північної та Латинської Америки	5	2	2	-	3	6	1	1	-	5
17	Народний костюм різних країн XIX ст.	9	4	-	4	5	9	1	-	1	8
Разом		46	20	16	4	26	47	7	6	1	40
Розділ 3. Сценічне оформлення хореографічної вистави											
18	Сценографія та її роль в комплексі виразних засобів хореографічної вистави	12	6	2	4	6	10,5	2,5	0,5	2	8
19	Основні етапи розвитку театральної сцени та її обладнання	5	2	2	-	3	6	1	1	-	5
20	Обладнання та термінологія сучасної театральної сцени	5	2	2	-	3	6	1	1	-	5
21	Основні правила сценічного оформлення хореографічного твору	5	2	2	-	3	6,5	0,5	0,5	-	6
Разом		27	12	8	4	15	29	5	3	2	24
Розділ 4. Театральний та танцювальний костюм											
22	Театральний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток	5	2	2	-	3	7	1	1	-	6
23	Танцювальний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток	14	8	4	4	6	10	2	1	1	8
24	Композиція костюму	4	2	2	-	2	4,5	0,5	0,5	-	4
25	Загальні принципи створення сценічного костюму для хореографічного мистецтва	5	2	2	-	3	6,6	0,5	0,5	-	6
Разом		28	14	10	4	14	28	4	3	1	24
Кількість годин за весь курс		150	68	52	16	82	150	24	20	4	126

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кільк. год.	
		д/в	з/в
1	Костюм народів Давнього Світу	1	-
2	Західноєвропейський костюм стилю бароко та рококо	1	-
3	Костюм романтичного стилю	1	-
4	Костюм епохи модерн	1	-
5	Народний костюм різних країн XIX ст.	4	1
6	Сценографія хореографічних вистав – історія та сучасність	4	2
7	Танцювальний костюм різних видів хореографічного мистецтва	4	1
Разом		16	4

САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назва розділів та тем	Кільк. годин	
		Д/В	З/В
1	Костюм Давнього Єгипту	3	5
2	Костюм Давньої Греції та Давнього Риму	3	5
3	Костюм Західної Європи епохи середньовіччя	3	4
4	Костюм Західної Європи епохи Відродження	3	4
5	Західноєвропейський костюм XVII ст.	3	4
6	Західноєвропейський костюм XVIII ст.	3	4
7	Костюм Західної Європи першої половини XIX ст.	3	4
8	Костюм Західної Європи другої половини XIX ст.	3	4
9	Костюм епохи модерну – кінець XIX ст.-поч. XX ст.	3	4
10	Функції, класифікація та етнографічні ознаки народного костюму	3	4
11	Народний костюм різних регіонів України	3	6
12	Російський народний костюм	3	4
13	Національне вбрання Іспанії	3	4
14	Традиційний циганський костюм	3	4
15	Національний костюм Туреччини та Єгипту	3	5
16	Народний костюм країн Північної та Латинської Америки	3	5
17	Народний костюм різних країн XIX ст.	5	8
18	Сценографія та її роль в комплексі виразних засобів хореографічної вистави	6	8
19	Основні етапи розвитку театральної сцени та її обладнання	3	5
20	Обладнання та термінологія сучасної театральної сцени	3	5
21	Основні правила сценічного оформлення хореографічного твору	3	6
22	Театральний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток	3	6
23	Танцювальний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток	6	8
24	Композиція костюму	2	4
25	Загальні принципи створення сценічного костюму для хореографічного мистецтва	3	6
Разом		82	126

4. Плани семінарських занять та самостійної роботи студентів

Розділ 1

ІСТОРИЧНИЙ КОСТЮМ

Тема 1. Костюм Давнього Єгипту

Тема 2. Костюм Давньої Греції та Давнього Риму

Тема 3. Костюм Західної Європи епохи середньовіччя

Тема 4. Костюм Західної Європи епохи Відродження

Тема 5. Західноєвропейський костюм XVII ст.

Тема 6. Західноєвропейський костюм XVIII ст.

Тема 7. Костюм Західної Європи першої половини XIX ст.

Тема 8. Костюм Західної Європи другої половини XIX ст.

Тема 9. Костюм епохи модерну – кінець XIX ст.-поч. XX ст.

До тем 1-9 розділу 1 пропонуються наступні рекомендації до самостійної роботи студентів:

Самостійна робота студентів:

Мета: визначити та запам'ятати основні характерні риси костюмів певного історичного періоду, засвоїти необхідні терміни.

Завдання:

1. Уважно проаналізувати лекційний матеріал, звертаючи увагу на характеристику епохи та естетичний ідеал краси.
2. Вивчити необхідні назви деталей одягу.
3. За допомогою інтернет ресурсів подивитися зображення костюмів певного періоду.

Література: основна: 5, 7, 11, 13, 18, 21. додаткова: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 20, 28, 33, 35. конспект лекцій.

Тема 2. Костюм Давньої Греції та Давнього Риму

Семінарське заняття: Костюм народів Давнього Світу – денне відділення – 1 год.

Мета: визначити характерні риси костюмів Стародавнього Світу

Питання:

1. Костюм народів Месопотамії (Вавилон, Ассирія, Шумерська держава).
2. Традиційний костюм Давнього Китаю.
3. Традиційний костюм Давньої Японії.

4. Костюм Крито-Мікенської цивілізації.

Література: основна: 5, 7, 11, 13, 18, 21. додаткова: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 20, 28, 35

Тема 6. Західноєвропейський костюм XVIII ст.

Семінарське заняття: Західноєвропейський костюм стилю бароко та рококо – денне відділення – 1 год.

Мета: визначити характерні риси західноєвропейського костюму XVII ст.- XVIII ст.

Питання:

1. Естетичний ідеал стилю бароко.
2. Людовик XIV та «версальська мода».
3. Естетичний ідеал краси стилю рококо.
4. Особливості чоловічих та жіночих прикрас.
5. Різноманітність та складність жіночих зачісок XVIII ст.

Література: основна: 5, 7, 11, 13, 18, 21. додаткова: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 20, 28, 33, 35

Тема 8. Костюм Західної Європи другої половини XIX ст.

Семінарське заняття: Костюм романтичного стилю – денне відділення – 1 год.

Мета: визначити вплив художнього стилю романтизм на світський європейський костюм.

Питання:

1. Естетичний ідеал романтизму.
2. Різноманітність жіночих зачісок.
3. Костюмовані бали: опис костюмів.

Література: основна: 5, 7, 11, 13, 18, 21. додаткова: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 20, 21, 28, 35

Тема 9. Костюм епохи модерну – кінець XIX ст.-поч. XX ст.

Семінарське заняття: Костюм епохи модерн – денне відділення – 1 год.

Мета: визначити характерні риси стилю модерн та його вплив на культурний розвиток Європейського товариства XX ст.

Питання:

1. Естетичний ідеал модерну.
2. Видатні модельєри поч. XX ст.
3. Прояви емансипації в моді.
4. Різноманітність жіночих прикрас та зачісок.

Література: основна: 5, 7, 11, 13, 18, 21. додаткова: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 20, 28, 35

Розділ 2

НАРОДНИЙ КОСТЮМ РІЗНИХ КРАЇН XIX СТ.

Тема 10. Функції, класифікація та етнографічні ознаки народного костюму

Самостійна робота студентів: народний костюм як складова матеріальної та духовної культури народу.

Мета: визначити роль народного костюму в збереженні та ретрансляції національних традицій.

Завдання:

1. Вивчити визначення терміну «народний костюм».
2. Ознайомитися з основними та обов'язковими компонентами комплексу народного костюму.
3. Визначити естетичні особливості народного одягу.
4. З'ясувати залежність формування комплексу народного костюму від особливостей народного світосприйняття.

Література: конспект лекцій.

До тем 11, 12, 13, 14, 15, 16 пропонується **мета:** познайомитися із загальною характеристикою та особливостями національного вбрання та наступні **завдання:**

1. Розглянути чоловічий та жіночий комплекс святкового вбрання.
2. Вивчити необхідні терміни-назви окремих деталей національного одягу.

Тема 11. Народний костюм різних регіонів України

Самостійна робота студентів: Особливості та характерні риси національного українського вбрання

Література: основна: 6, 16, 17; додаткова: 12, 24, 25, 36, 37; конспект лекцій.

Тема 12. Російський народний костюм

Самостійна робота студентів: характерні риси російського народного костюму.

Література: основна: 9, 14, 20, 28; додаткова: 10, 12, 31. конспект лекцій.

Тема 13. Національне вбрання Іспанії

Самостійна робота студентів: особливості національного костюму Іспанії

Література: основна: 28, додаткова: 17; конспект лекцій.

Тема 14. Традиційний циганський костюм.

Самостійна робота студентів: характерні риси традиційного циганського костюму.

Література: основна: 28, конспект лекцій.

Тема 15. Національний костюм Туреччини та Єгипту.

Самостійна робота студентів: Особливості традиційного вбрання мешканців Туреччини та Єгипту.

Література: конспект лекцій.

Тема 16. Народний костюм країн Північної та Латинської Америки.

Самостійна робота студентів: характерні риси одягу країн Північної та Латинської Америки.

Література: основна: 28, конспект лекцій.

Тема 17. Народний костюм різних країн XIX ст..

Семінарське заняття: Народний костюм різних країн і народів XIX ст. – денне відділення – 4 год., заочне відділення – 1 год.

Мета: познайомитися з національним вбранням різних країн та народів.

Під час проведення семінарського заняття № 3 розглядається одяг країн, які не входять до даної програми. Студенти самостійно обирають теми доповідей, але обов'язково обговорюють їх з викладачем, щоб не було повторення тем.

Приклад можливих тем доповідей: національний костюм Молдови, Румунії, Болгарії, країн Середньої Азії, Греції, Ірландії і т.д.

Питання:

1. Загальна характеристика національного одягу певної країни (вплив на формування костюмів природно-географічних умов, культурно-господарської та суспільної діяльності, етичних норм, естетичного ідеалу краси, тощо).

2. Основні складові елементи святкового та повсякденного чоловічого та жіночого одягу країни.

Література: описи народного одягу; фотографії, малюнки національного вбрання.

Самостійна робота студентів: Народний костюм різних країн і народів XIX ст.

Мета: розглянути особливості національного вбрання окремих країн XIX ст.

Завдання:

1. Обрати тему для підготовки до семінарського заняття.

2. Користуючись літературою з обраної теми розглянути характерні риси національного одягу певної країни.

3. Розглянути ілюстративний матеріал.

Література: описи народного одягу; фотографії, малюнки національного вбрання.

Розділ 3

СЦЕНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ВИСТАВИ

Тема 18. Сценографія та її роль в комплексі виразних засобів хореографічної вистави

Семінарське заняття: Сценографія хореографічних вистав – історія та сучасність – денне відділення – 4 год, заочне відділення – 2 години.

Мета: визначити роль сценічного оформлення в загальному сприйнятті хореографічного твору.

Питання:

1. Сценографія балетних вистав XIX-XX ст. (приклади сценічного оформлення балетів класичної спадщини, найвідоміших балетів XX ст.).
 2. Сценографія танцювальних шоу-програм XX ст. (приклади сценічного оформлення виступів відомих танцювальних груп різних видів хореографічного мистецтва).
 3. Сучасні прийоми сценографії театральних та хореографічних вистав (приклади нових творчих знахідок в роботі сучасних театральних художників).
- Література: основна: 1, 2, 3, 23, 24. додаткова: 1, 2, 18, 27.

Самостійна робота студентів: Прийоми сценографії.

Мета: проаналізувати основні прийоми сценічного оформлення хореографічних вистав в залежності від виду танцювального мистецтва та жанру постанови.

Завдання:

1. З'ясувати значення художнього оформлення в загальному сприйнятті хореографічної вистави, проаналізувавши сценографію до балетних вистав XIX-XX ст. та сучасних танцювальних програм.
 2. Визначити роль художника-сценографа та балетмейстера у створенні сценографії до хореографічних вистав.
- Література: основна: 1, 2, 3, 23, 24. додаткова: 1, 2, 18, 27, конспект лекцій.

Тема 19. Основні етапи розвитку театральної сцени та її обладнання.

Самостійна робота студентів: Історичний розвиток сценічного приміщення та його обладнання.

Мета: проаналізувати розвиток сцени та її обладнання.

Завдання:

1. Прослідити залежність процесу розвитку сценічного приміщення від особливостей розвитку вимог театрального мистецтва.
 2. Вивчити необхідні терміни-назви окремих частин сценічного приміщення.
 3. Запам'ятати основні характерні риси сценічних вистав різних епох.
- Література: основна: 1, 2, 3, 23, 24. додаткова: 1, 2, 18, 27, конспект лекцій.

Тема 20. Обладнання та термінологія сучасної театральної сцени.

Самостійна робота студентів: Основні складові частини та будова сучасної сцени.

Мета: засвоїти необхідну термінологію та визначити призначення кожної частини сцени.

Завдання:

1. Уважно проаналізувати лекційний матеріал.
 2. Вивчити назви частин сценічного приміщення та їх призначення, користуючись конспектом лекцій.
 3. Вивчити назви складових частин «одягу сцени», з'ясувати їх розміщення на сцені та призначення.
 4. Вивчити основні види освітлювального обладнання, з'ясувати їх розміщення та призначення.
- Література: основна: 1, 2, 3, 23, 24. додаткова: 1, 2, 18, 27, конспект лекцій.

Тема 21. Основні правила сценічного оформлення хореографічного твору.

Самостійна робота студентів: Основні складові елементи сценічного оформлення вистави з урахуванням вимог хореографічного мистецтва. Ескіз оформлення сценічної площадки до танцювального номеру.

Мета: вивчити основні правила сценічного оформлення хореографічної вистави та вимоги до сценографії; створити ескіз оформлення сценічної площадки до хореографічного номеру.

Завдання:

1. Вивчити складові елементи сценічного оформлення, вимоги до оформлення хореографічних вистав, основні системи декораційного оформлення, правила освітлення сцени та типи сценічних ефектів.
2. Ознайомитися з вимогами до оформлення ескізу сценографії хореографічного номеру.
3. Створити ескіз оформлення сцени для хореографічного номеру.

Література: основна: 1, 2, 3, 23, 24. додаткова: 1, 2, 18, 27., конспект лекцій.

Розділ 4**ТЕАТРАЛЬНИЙ ТА ТАНЦЮВАЛЬНИЙ КОСТЮМ**

Тема 22. Театральний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток.

Самостійна робота студентів: Історичний розвиток театрального костюму.

Мета: визначити роль костюму в створенні художнього образу, прослідити процес історичного розвитку театрального костюму.

Завдання:

1. Розглянути залежність розвитку театрального костюму від вимог певного історичного періоду.
2. З'ясувати вплив побутового одягу на театральний костюм.
3. Познайти матеріал з ілюстративним матеріалом (фотографії та ескізи театральних костюмів)
4. Запам'ятати прізвища видатних художників – сценографів.

Література: основна: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 15, 21, 22, 25, 27, додаткова: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 26, 27, 32, 33. конспект лекцій.

Тема 23. Танцювальний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток.

Семінарське заняття: Танцювальний костюм різних видів хореографічного мистецтва – денне відділення – 4 год, заочне відділення – 1 год.

Мета: визначити особливості розвитку сценічних костюмів в залежності від видів хореографічного мистецтва.

Питання:

1. Історія виникнення та розвитку костюмів для виконавців різних видів хореографічного мистецтва:
 - Класичного танцю;
 - Спортивного бального танцю;
 - Модерн-джаз танцю;
 - Сучасного популярного танцю.

2. Вплив творчої діяльності певного хореографа на зміни в танцювальному костюмі.

Література: основна: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 15, 21, 22, 25, 27, додаткова: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 26, 27, 32, 33.

Самостійна робота студентів: історичний розвиток танцювального костюму.

Мета: визначити роль костюму в створенні хореографічного образу, прослідити процес історичного розвитку танцювального костюму.

Завдання:

1. Розглянути залежність розвитку танцювального костюму від вимог певного історичного періоду.
2. Розглянути залежність танцювального костюму від вимог різних видів хореографічного мистецтва та визначити як формувалася техніка виконання танцювальних рухів різних видів танцювального мистецтва в залежності від особливостей побутового та танцювального костюму.

3. З'ясувати вплив художніх напрямів та течій, світської моди на танцювальний костюм.
4. Визначити роль видатних балетмейстерів-реформаторів та танцівників у створенні нових форм танцювального костюму.
5. Познайомитися з ілюстративним матеріалом (фотографії та ескізи театральних костюмів)
6. Запам'ятати прізвища видатних художників – сценографів.

Література: основна: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 15, 21, 22, 25, 27, додаткова: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 26, 27, 32, 33. конспект лекцій.

Тема 24. Композиція костюму.

Самостійна робота студентів: Виразні елементи костюму та принципи побудови композиції костюму.

Мета: засвоїти основні правила побудови композиції костюму.

Завдання:

1. Вивчити основні виразні засоби (компоненти) костюму, з'ясувати значення кожного окремого компонента костюму.
2. Проаналізувати правила компонування компонентів костюму.
3. Запам'ятати принцип «триєдності в костюмі».

Література: основна: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 15, 21, 22, 25, 27, додаткова: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 26, 27, 32, 33. конспект лекцій.

Тема 25. Загальні принципи створення сценічного костюму для хореографічного мистецтва.

Самостійна робота студентів: Створення ескізів танцювальних костюмів.

Мета: навчитися працювати над ескізом танцювального костюму.

Завдання:

1. Ознайомитися з вимогами до оформлення ескізу танцювального костюму.
2. Створити 2 ескізи танцювальних костюмів в узгодженні з вимогами до оформлення ескізів. (див. ДОДАТОК)

Література: основна: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 15, 21, 22, 25, 27, додаткова: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 26, 27, 32, 33. конспект лекцій.

5. Питання та завдання до дисципліни

Тестові завдання з курсу

«Костюм та сценічне оформлення танцю»

Розділ 3. Сценічне оформлення хореографічної вистави.

Тема 20. Обладнання та термінологія сучасної театральної сцени.

1. На які типи поділяються сцени:
 - 1) кулісна сцена–коробка
 - 2) ар'єрсцена
 - 3) сцена–арена
 - 4) авансцена
 - 5) сцена, що трансформується
2. Що таке дзеркало сцени:
 - 1) порталний проріз
 - 2) підлога сцени
 - 3) відстань від останньої куліси до цегляної стіни
3. Сцена відокремлюється від зали для глядачів за допомогою:
 - 1) авансцени
 - 2) порталної стіни
 - 3) колосників

4. На які частини поділяється сцена по вертикалі:
 - 1) колосники
 - 2) ігрова частина сцени
 - 3) середня сцена
 - 4) авансцена
 - 5) кишені
 - 6) трюм
5. На які частини поділяється сцена по горизонталі:
 - 1) середня сцена
 - 2) верхня сцена
 - 3) ар'єрсцена
 - 4) авансцена
 - 5) ігрова частина сцени
 - 6) бокові кишені
 - 7) колосники
6. Що таке авансцена:
 - 1) відстань від останньої куліси до цегляної стіни
 - 2) передня частина сцени, що займає простір від краю сцени до порталної стіни
7. Як називається підлога сценічної площадки та зали для глядачів:
 - 1) фурка
 - 2) планшет
 - 3) пандус
8. Призначення штанкетів:
 - 1) кріплення та вертикальне переміщення декорацій
 - 2) розміщення освітлювального обладнання
 - 3) зміна рельєфу планшету сцени
9. «Одяг» сцени поділяється на:
 - 1) робочий (черговий)
 - 2) театральний
 - 3) концертний
 - 4) святковий
10. Складові частини «одягу» сцени:
 - 1) театральна завіса
 - 2) штанкет
 - 3) інтермедійна завіса
 - 4) падути
 - 5) софіти
 - 6) бокові куліси
 - 7) бережок
 - 8) заднік
 - 9) станок
11. Що таке «горизонт»:
 - 1) «заднік» із загнутими краями
 - 2) протипожежна завіса
 - 3) пристрій для переміщення твердих декорацій
12. Як називається пристрій для зміни рельєфу планшету сцени:
 - 1) вставка
 - 2) фурка
 - 3) станок

13. Типи станків:

- 1) сходи
- 2) пандус
- 3) міст
- 4) площадка
- 5) Бережок

14. Як називається пристрій для одночасної зміни великої кількості декорацій:

- 1) станок
- 2) фурка
- 3) бутафорія
- 4) бережок

15. На які види поділяється освітлювальне обладнання сцени в залежності від розміщення:

- 1) апаратура нижнього освітлення
- 2) апаратура верхнього освітлення
- 3) апаратура бокового освітлення
- 4) апаратура «горизонтного» освітлення
- 5) апаратура виносного освітлення
- 6) декоративна освітлювальна апаратура

Тема 21. Основні правила сценічного оформлення хореографічного твору.

1. Що таке сценографія:

- 1) створення театральних декорацій
- 2) заходи художньої організації простору для театральної або концертної постанови

2. Художнє оформлення сцени містить:

- 1) декораційне оформлення
- 2) художнє освітлення
- 3) сценічні костюми та реквізит
- 4) сценічні ефекти

3. Основні вимоги до створення сценографії до хореографічної вистави.

4. Основні системи декораційного оформлення:

- 1) кулісна пересувна
- 2) умовна
- 3) симультанна
- 4) кулісно-арочна
- 5) павільйонна
- 6) об'ємна
- 7) проекційна

5. Основні декораційні заходи:

- 1) павільйонний
- 2) умовний
- 3) театральний
- 4) симультанний

6. Як виглядають кулісно-арочна та павільйонна декораційні системи:

7. За допомогою чого відбувається зміна декорацій:

- 1) за допомогою фурок
- 2) за допомогою поворотного кола
- 3) за допомогою станку
- 4) за допомогою підйомно-опускних механізмів

8. Як необхідно направити світло на сцену для загального освітлення:

- 1) з трьох боків
- 2) з чотирьох боків

9. Складові частини сценічного танцювального костюму:

10. Що таке реквізит:
- 1) об'ємні предмети оформлення вистави
 - 2) невеликі речі, з якими працюють на сцені актори (танцівники)
11. На які види поділяються сценічні ефекти:
- 1) звукові
 - 2) зорові
 - 3) світлові
 - 4) механічні
 - 5) динамічні

Розділ 4. Театральний та танцювальний костюм.

Тема 24. Композиція костюму.

1. Що таке композиція костюму:
 - 1) створення ескізу сценічного костюму
 - 2) об'єднання усіх виразних засобів костюму в єдине художнє ціле
2. Виразні засоби костюму:
 - 1) силует
 - 2) довжина
 - 3) лінії
 - 4) пропорції
 - 5) ширина
 - 6) матеріал
 - 7) колір
 - 8) оздоблення
 - 9) доповнення
3. Який силует «надає» фігурі людини стрункості, суворості:
 - 1) трикутний
 - 2) овальний
 - 3) прямокутний
4. Які можуть бути «лінії» в костюмі:
 - 1) силуетні
 - 2) фасонні
5. Які лінії в костюмі створюють видимість подовження фігури:
 - 1) часто розташовані вертикальні лінії
 - 2) часто розташовані горизонтальні лінії
 - 3) одна вертикальна лінія
 - 4) одна горизонтальна лінія
6. Тканини з яким малюнком не можна використовувати для складних конструкцій костюмів:
 - 1) з крупним малюнком
 - 2) з дрібним малюнком
7. Які кольори мають властивості «виступання»:
 - 1) світлі кольори
 - 2) темні кольори
8. Які кольори зорovo зменшують об'єм але надають ваги:
 - 1) темні кольори
 - 2) світлі кольори
9. При створенні композиції костюму використовується правило:
 - 1) «триєдності»
 - 2) «чотириєдності»

**Контрольні питання з дисципліни «Костюм та сценічне оформлення танцю»
для проведення письмового опитування**

Розділ 1.

До усіх тем пропонуються наступні питання:

1. Загальна характеристика чоловічого костюму.
2. Загальна характеристика жіночого костюму.

Розділ 2. Народний костюм різних країн XIX ст.

1. Основні риси українського національного костюму Центрального регіону.
2. Загальна характеристика народного одягу Слобідського регіону України.
3. Традиційне вбрання гуцулів.
4. Російський народний костюм.
5. Національне вбрання Іспанії.
6. Народний костюм Італії.
7. Традиційний циганський костюм.
8. Національний костюм Туреччини.
9. Національний костюм Єгипту.
10. Характерні риси стилю «кантрі».
11. Загальна характеристика мексиканського національного костюму.
12. Народний кубинський одяг.
13. Національне вбрання Бразилії.

Розділ 3 та розділ 4

1. Особливості будови та обладнання театральної сцени в Давній Греції та в Давньому Римі.
2. Театральні вистави Західної Європи епохи середньовіччя.
3. Розвиток театральних площадок в Західній Європі епохи Відродження.
4. Театральна сцена, її обладнання та декоративне оформлення в XVII ст. та в XVIII ст.
5. Театральна сцена, її обладнання та декоративне оформлення в XIX ст.
6. Театральні приміщення в XX ст..
7. Що таке сценографія?
8. Значення сценографії в комплексі виразних засобів хореографічної вистави.
9. Видатні художники–сценографи.
10. Розподіл сучасної кулісної сцени–коробки по вертикалі та призначення кожної частини сцени.
11. Розподіл сучасної кулісної сцени–коробки по горизонталі.
12. Призначення авансцени.
13. Призначення бокових кишень сцени.
14. Призначення ар'єрсцени.
15. Види театральних декорацій.
16. Частини одягу сцени та їх призначення.
17. Декоративні пристрої.
18. Види освітлювальних приладів театральної сцени в залежності від кута розсіювання світла.
19. Види освітлювальних приладів театральної сцени в залежності від їх розташування.
20. Складові частини сценічного оформлення хореографічної вистави.
21. Правила та вимоги до сценічного оформлення хореографічної вистави.
22. Системи декоративного оформлення сцени.
23. Прийоми декоративного оформлення сцени.
24. За допомогою чого відбувається зміна декорацій?
25. Значення освітлення для загального сприйняття хореографічного твору.
26. Загальне освітлення сцени.
27. Складові частини сценічного костюму.
28. Вимоги та правила створення сценічного костюму для виконавців хореографічного мистецтва.

29. Різновиди сценічних ефектів.
30. Що таке композиція костюму?
31. Виразні засоби або компоненти костюму.
32. Типи силуетів костюмів.
33. Правило «трьохкомпонентності» в костюмі.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота, підготовка домашніх завдань (окремих компонентів національного одягу, схематичне зображення типів крою), виконання ескізів костюму та ескізу оформлення сцени.

Форми контролю

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі заліку.

Передбачено рубіжні етапи контролю у формі письмового опитування або тестування, перевірки виконання домашніх завдань (малюнки вишивок, окремих компонентів національного одягу, схематичне зображення типів крою), оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях.

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1 (23,5 балів)	Розділ 2 (22 балів)	Розділ 3 (17 балів)	Розділ 4 (27,5 балів)	Підсумкове опитування	Сума
Відвід. занять – 9 занять по 0,5 балів = 4,5 балів Письмове опит. 1 робота – 5 балів Домашня робота – 4 балів Відп. на сем. – 2 сем. по 5 балів = 10 балів	Відвід. занять 8 – занять по 0,5 балів = 4 балів Письмове опит. – 1 робота - 5 балів Домашня робота – 3 балів Відповідь на семінарі – 2 семін. по 5 балів = 10 балів	Відвід. занять 4 – занять по 0,5 балів = 2 балів Письмове опит. – 1 5 балів = Відповідь на семінарі – 2 семін. 10 балів	Відвід. занять – 5 занять по 0,5 балів = 2,5 бали Письмове опит. 1 – роботи - 5 балів Відповідь на семінарі – 2 семін. по 5 балів = 10 балів Ескіз костюму – 5 балів Ескіз оформлення сцени – 5 балів	10	100

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік — від 60 до 100 балів

Іспит — від 60 до 90 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ФОРМАМИ КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль (опитування) – 10 балів

Відвідування занять – 0, 5 балів (26 лекцій по 0,5 балів = 13 балів)

Письмове опитування 5 балів (4 роботи по балів = 20 балів)

Домашнє завдання – 3 бали, 4 бали всього = 7 балів

Ескіз костюму – 5 балів

Ескіз оформлення сцени – 5 балів

Відповідь на семінарському занятті – 5 балів (8 семінарів по 5 балів = 40 балів)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення:

Робоча програма

Методичні рекомендації до семінарських занять

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів

Правила виготовлення ескізу танцювального костюму та ескізу оформлення сценічної площадки

Словник основних термінів та понять

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Берёзкин В. И. Искусство оформления спектакля М. : Знание, 1986
2. Берёзкин В. И. Искусство сценографии мирового театра Т. 1 от истоков до середины XX века М. : ЛКИ, 2011
3. Берёзкин В. И. Искусство сценографии мирового театра Т. 10. Сценографы России М. : Красандр, 2011
4. Берёзкин В. И. Искусство сценографии мирового театра Т. 12. Сценографы России в контексте истории и современной практики мирового театра М. : Красандр, 2011
5. Брун В. История костюма от древности до Нового времени М. : ОЛМА-ПРЕСС, 2000
6. Васіна З. О. Український літопис вбрання Т. II К. : Мистецтво, 2006
7. Захаржевская Р. Костюм для сцены М. : Совет. Россия, 1967
8. Захарова О. Ю. Русский бал XVIII- начала XX века. Танцы, костюмы, символика. М. : Центрполиграф, 2010
9. Исенко С. П. Русский народный костюм и его сценическое воплощение: Учеб. пособие М.: Профиздат, 1999

10. Камінська Н.М. та ін. Костюм в Україні від епохи Київської Русі до XXI століття Харків: Золоті сторінки, 2004
11. Коммиссаржевский Ф. История костюма Минск : Современ. литератор, 2000.
12. Уклад. О. М. Курдупова Костюм та сценічне оформлення танцю [Електронний ресурс] : програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни Харків: ХДАК, 2017.
13. Мерцалова М.Н. История костюма: очерки истории костюма М. : Искусство, 1972.
14. Мерцалова М. Н. Поэзия народного костюма [Електронний ресурс] М. : Молодая гвардия, 1988
15. Малыгина И. Грим и костюм в современном спектакле М: Искусство, 1963
16. Ніколаєва Т. О. Історія українського костюма Київ : Либідь, 1996
17. Ніколаєва Т. О. Український костюм: надія на ренесанс К. : Дніпро, 2005
18. Плаксина Э. Б. История костюма: стили и направления: Учеб. пособие М. : АСАДЕМіА, 2004
19. Русский традиционный костюм: Ил. энцикл. СПб, 2001
20. Рябцев Ю. С. Хрестоматия по истории русской культуры. Художественная жизнь и быт М, 1998
21. Сидоренко В. И. История стилей в искусстве и costume Ростов н/Д. : Феникс, 2004
22. Сыромятникова И. С. Искусство грима и причёски М. : АСАДЕМіА, 2000.
23. Френкель М. Пластика сценического пространства Киев : Мистецтво, 1987.
24. Френкель М. Современная сценография Киев : Мистецтво, 1980.
25. Ходес-Поляновская Р. И. Костюмы литературных героев К. : Рад. школа, 1971.
26. Шевнюк О. Л. Історія костюма: навч. посібник Київ : Знання, 2008.
27. Школьников С. П. Причёски, головные уборы и украшения для сцены Минск : Вышэйш. шк, 1975.
28. Шульгина А. Н. Костюмы для танцевальных и хоровых коллективов [Електронний ресурс] М. : Профиздат, 1974

Додаткова

1. Базанов, В. В. Сцена XX в. [Текст]: учеб. пособие для театральных ВУЗов и средних специальных учебных заведений) / В. В. Базанов. – Л. : Искусство. Ленинградское отделение, 1990. – 240 с.
2. Базанов, В. Техника и технология сцены [Текст]: учеб. пособие для высших и средних учебных заведений искусства и культуры / Вадим Базанов. – Л.: Искусство, 1976. – 368 с.
3. Блейз Анна, Чалтыкьян Дарья История в костюмах. От фараона до денди / Анна Блейз, Дарья Чалтыкьян М.: Олма-Пресс, 2002. – 176 с.
4. Брун Вольфган, Тильке Макс. История костюма от древности до нового времени / Вольфганг Брун, Макс Тильке – М.: «ЭКСМО», 2008. – 464с.
5. Буддур Н. История костюма / Наталья Будур – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2002. – 480 с.
6. Васильев А.А. Европейская мода. Три века. – М.: Слово / Slovo, 2006. – 439 с.
7. Градова, К. Театральный костюм. Книга 2. Мужской костюм [Текст] / Кира Градова – М.: Искусство, 1987. – 349 с.
8. Градова, К. Театральные костюмы. Книга 1. Женский костюм [Текст] / Кира Градова, Екатерина Гутина. – М.: Искусство, 1976. – 312 с.
9. Джексон, Ш. Костюм для сцены [Текст] / Шейла Джексон – М.: Искусство, 1984. –143 с.

10. Ефимова, Л В. Костюм в России XV-нач. XX в. [Текст] / Л. В. Ефимова, Т. С. Алёшина, С. Ю. Самонин. – М.: Арт-Родник, 2000. – 231 с.
11. Захаржевская Р. В. История костюма: От античности до современности / Р. В. Захаржевская – М.: Рипол Классик, 2005. – 306 с.
12. Калашникова, Н. Одежда народов СССР [фотоальбом] / Наталья Калашникова, Галина Плужникова. – М.: Планета, 1990. – 224 с.
13. Каминская Н. М. История костюма / Н. М. Каминская – М.: Легпромбытиздат, 2009. – 168с.
14. Кара-Васильева, Т.В. Українська вишивка [Текст] : альбом / Кара-Васильева Т.В. – К. : Мистецтво, 1993. – 25 с.
15. Кибалова Л., Гербенова О., Ламарова М. Иллюстрированная энциклопедия моды (перевод на русский язык И. М. Ильинской, А.А. Лосевой) / Л. Кибалова, О. Гербенова, М. Ламарова – Прага: Артия, 1987. – 993 с.
16. Кирсанова, Р. Сценический костюм и театральная публика в России XIX в [Текст] / Раиса Кирсанова – М.: Артист. Режиссер. Театр. 2000. – 383 с.
17. Клараунт, А. Искусство танца фламенко [Текст] /Альфонсо Клараунт, Флора Альбайсин. – М.: Искусство, 1984. – 182 с.
18. Козлинский, В. Художник и театр [Текст] / Владимир Козлинский, Эрвин Фрезе – М.: Советский художник, 1975. – 239 с.
19. Козлова, Т. Цвет в костюме. (Из цикла лекций «Моделирование и конструирование одежды») [Текст] /Татьяна Козлова – М. : Легпромбытиздат, 1989. – 39 с.
20. Комиссаржевский Ф. Ф. История костюма / Фёдор Комиссаржевский – М.: Астрель, 2005. – 336 с.
21. Красовская, В. Западноевропейский балетный театр: очерки истории. Романтизм [Текст] / Вера Красовская – Л. : Искусство, 1996. – 486 с.
22. Красовская, В. Русский балетный театр второй половины XIX в. [Текст] / Вера Красовская – Л. -М. : Искусство, 1963. – 551 с.
23. Красовская, В. Русский балетный театр начала XX в. Часть I. Хореографы [Текст] / Вера Красовская – Л. : Искусство, 1971. – 526 с.
24. Кульчицька, О.А. Народний одяг західних областей УРСР [Текст] : альбом : набір листівок / Кульчицька О.А. – К. : АН УРСР, 1959. – 74 с.
25. Матейко, К.І. Український народний одяг [Текст] / К.І.Матейко. – К. : Наукова думка, 1977. – 223 с.
26. Михайлова, А. Образ спектакля [Текст] / Алла Михайлова – М. : Искусство, 1978. – 247с.
27. Михайлова, А. Сценография: теория и опыт [Текст] очерки / Алла Михайлова – М. : Советский художник, 1990. – 336 с.
28. Нанн Джоан История костюма 1200-2000 / Джоан Нанн – М.: Астрель, 2006. – 343с.
29. Пармон, Ф. Композиция костюма: одежда, обувь, аксессуары [Текст] / Федор Пармон – М. : Легпромбытиздат, 1997. – 316 с.
30. Пожарская, М. Русские сезоны в Париже: эскизы декораций и костюмов 1908–1929 [Текст] / Милица Пожарская – М. : Искусство, 1988. – 291 с.
31. Русский народный костюм [альбом] / автор-составитель Ефимова Людмила. – М.: Советская Россия, 1989 – 309 с.
32. Степанова, К. Костюм для сцены [Текст] : учеб. пособие по курсу «Оформление спектакля» для студентов режиссерского и балетмейстерского факультетов театральных ВУЗов / Степанова К. – М. : ГИТИС, 1981. – 120 с.

33. Степанова, К. Костюм и эпоха: о художественной выразительности костюма на сцене на примере исторического костюма Западной Европы XV– XVIII в.в. [Текст] \ К. Степанова – М. : ГИТИС, 1978. – 96 с.
34. Сыркина, Ф. Русское театральное–декорационное искусство [Текст] / Флора Сыркина, Елена Костина – М. : Искусство, 1978. – 246 с.
35. Терешкович Т.А. Словарь моды: Терминология, история, аксессуары. – Минск: Хэлтон, 2000. – 464 с.
36. Українське народне вбрання [Текст] : набір листівок / упоряд. Оксана Косміна. – К. : Балтія-друк, 2005. – 12 с.
37. Українське народне мистецтво. Вбрання. [Текст] / уклад. : Колос С.Г. – К. : Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1961. – 327 с.
38. Шевнюк, О. Традиційний костюм Індії [Текст] / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. – 2006. – № 4. – С. 52-55.
39. Шевнюк, О. Костюм арабського сходу [Текст] / Олена Шевнюк // Мистецтво та освіта. – 2007. – № 1. – С. 52-55.
40. Шевнюк, О. Традиційний костюм Китаю [Текст] / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. – 2006. – № 3. – С. 53-
41. Шевнюк, О. Традиційний костюм Японії [Текст] / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. – 2006. – № 2. – С. 53-57.

КОСТЮМ ТА СЦЕНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТАНЦЮ

Програма та навчально-методичні матеріали
освітньої програми СУЧАСНА ХОРЕОГРАФІЯ
освітньої програми БАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЯ

галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія
факультету Хореографічного мистецтва

Укладач

Курдупова Олена Миколаївна, старший викладач

Друкується в авторській редакції
Комп'ютерний набір та верстка Курдупова О. М.